

A rendszerváltozás utáni demokratikus átalakulás – mindenki által elismert – alappillérei, az önkormányzatok válaszüthöz érkeztek. A működésének tizenhatodik évébe lépő rendszer átfogó reformra szorul. Nem azért, mintha a '90-ben megalkotott önkormányzati törvény alapelveivel bármi gond lenne. Hanem azért, mert a korszakos jelentőségű, kétharmados jogszabályt megalkotó politikusok – akarva-akaratlanul – már a második évben megkezdték a rendszer „kvázi” lebontását. Az önkormányzatoknak biztosított teljes gazdasági önállóság legfontosabb elemét, a személyi jövedelemadó helyben maradó száz százalékát évről-évre vonták el. Így azok, mondhatni, kar nélküli óriások lettek. Mára alig maradt eszköz a kezükben, amellyel a helyi gondokon segíthetnének. Ha végigtekintünk a rendszer elmúlt 15 évén – ahogy azt most mi megkíséreljük –, tisztán nyomon követhetjük, milyen szerteágazó negatív következményekkel járt minden területen ez a központosítás. Ennek eredménye, hogy akár a korabeli, akár a most íródott cikkeket olvasuk, mintha megállt volna az idő...

Időutazásunkat természetesen az önkormányzati rendszer születésétől indítjuk. Lapunk ugyanis majdnem egyidős magukkal az önkormányzatokkal. A hihetetlenül gazdag anyagból nehéz volt kiválasztani azokat a részleteket, amelyek jól jellemzik az akkor történeteket. Talán nem meglepő, hogy az első négyéves parlamenti ciklusból a rendszer működését alapvetően befolyásoló jogszabályok megszületését idézzük. Emellett igyekszünk közreadni olyan elemzés-részleteket is, amelyek világosan mutatják, hogyan, miért és merre haladtak az önkormányzatok.

A következő számunkban az 1995–98-as időszak elemzésével folytatjuk a visszatekintést.

A szabadon választott Országgyűlés ebben az időszakban hozta meg az önkormányzati rendszerre vonatkozó legfontosabb törvényeket, köztük az önkormányzati törvényt, a finanszírozásról, a feladatokról és a hatáskörökről rendelkező jogszabályokat. Ám, mint az a '92-es költségvetési vitákról tudósító írásból is kiderül, az akkor ellenzékben lévő szabad demokrata *Wekler Ferenc* például azt kifogásolta, hogy még mindig nem tisztázták megfelelően, mi az állam és mi az önkormányzat feladata. Sajnos, ez a mai napig nem történt meg. Meghatározó időszak volt ez a területfejlesztés és a privatizáció szempontjából is, amely alapvetően befolyásolta az önkormányzatok helyzetét.

Visszapillantó az önkorm Megállt

Nehéz vajúdás után született meg az akkori ellenzék által csapnivalónak, tárgyalhatatlannak minősített lakástörvény. Ez a jogszabály egyike volt azoknak, amelyben a központi kormányzat pénzforrás nélkül „passzolt le” feladatokat az önkormányzatoknak. Ezúttal szociális gondok megoldását és a leromlott állapotú házak, lakások felújítási kötelezettségét adták át. Nem húzta ki őket a bajból a privatizációs törvény sem. Sőt, *Kupa Mihály* akkori pénzügyminiszter által benyújtott '93-as költségvetési irányelvek a minimálisra csökkentették szabad pénzforszáikat. Az önkormányzatoktól ekkor vonták el az szi 70 százalékát! Nem meglepő, ha számos önkormányzati szakember már ekkor sürgette a közigazgatás átfogó korszerűsítését is.

Atéma továbbra is örökzöld: anyagi háttér nélkül lehetetlen megvalósítani a valódi önkormányzatiságot. Ebből következően – hiába minden erőfeszítés – a települések, a kistérségek között egyre nagyobb fejlődésbeli különbségek alakulnak ki. Az állam tovább nehezíti az önkormányzatok helyzetét azzal, hogy – pénzügyi forrás nélkül – passzolja át sorra a feladatokat.

És elérkeznek a '94-es választások. A parlamentben az MSZP–SZDSZ koalíció kerül többségbe és alakíthat kormányt. Nagy tervekkel, átfogó módosítási elképzelésekkel vágnak neki a munkának.

A következő néhány oldalon az Országgyűlés négyéves munkájának eredményéről írunk, s megpróbáljuk ismertetni az önkormányzatokat érintő, legfontosabb törvények vitáit úgy, hogy idézzük az elhangzott beszédek érdekes részleteit.

Megszületett az önkormányzati törvény

Ha megtekintjük az 1990-es év jegyzőkönyveit, láthatjuk, hogy az önkormányzatokra nézve a legkiemelkedőbb esemény az önkormányzati törvény elfogadása volt. A törvényjavaslat tárgyalása 1990. július 2-án kezdődött. Az akkori belügyminiszter, *Horváth Balázs* többek között a következőket mondta: „A kormány tudatában van annak, hogy az önkormányzatok anyagi eszkozeinek konkrét mértékét elsősorban a későbbi országgyűlési döntések, így az előkészületben lévő államháztartási törvény, valamint az

ányzati rendszer 15 évére az idő...

éves költségvetési törvények állapítják meg. Az anyagi eszközök konkrét mértéke természetesen nem függetleníthető az ország mindenkori teherbíró képességétől. A pénzösszeg mennyisége előre nem garantálható, de az már igen, hogy az elosztás igazságos és kiszámítható legyen.”

A megyei önkormányzatokról pedig így vélekedett az akkori belügyminiszter: „A kormány a javaslatban szereplő megyei önkormányzat létrehozását támogatja. A közgyűlés megválasztásának több módja lehet. Lényeges azonban, hogy alulról építkező, demokratikusan megválasztott megyei önkormányzati testület alakuljon. Az ilyen megyei önkormányzat semmilyen tekintetben nem feleltesse a települési önkormányzatoknak... A legnagyobb kormányzópárt, az MDF akkori frakcióvezetőjének, *Kónya Imrének* beszédéből: „Egyre sürgetőbb igény, ami követelésként is megfogalmazódik felénk: csináljunk már valamit, mert úgy érzik, hogy nem történik semmi szerte az országban, városokban, falvakban, munkahelyeken. Minden változatlan, ugyanazok gyakorolják a hatalmat,

akik eddig gyakorolták. Azt kérik tőlünk, váltsuk le azokat az embereket, akik lejáratják magukat, akadályozzuk meg, hogy átmentsék, továbbmentsék hatalmukat. Mi nem tudunk mást mondani, csak azt, hogy közvetlenül nem tehetünk semmit, mert nem azért harcoltunk a demokráciáért, küzdöttünk a demokrácia érvényesüléséért és megvalósításáért, hogy most diktatórikus eszközök-höz folyamodjunk.”

Wekler Ferenc (SZDSZ), az önkormányzati bizottság elnöke félelmeiről beszélt: „Az államigazgatás úgy hárít el magától feladatokat, hogy az önkormányzat nem dönthet arról, átveszi-e azokat vagy sem, meg kell oldania őket. A javasolt törvényi megoldásnak az az értelmes következménye, hogy az önkormányzat számára úgy írják elő kötelezettségeket, mintha a központi igazgatás dekoncentrált államigazgatási szervéről lenne szó, ezzel az önkormányzatokat – megfosztva önálló célmeghatározó tevékenységüktől – betagozzák a kormányzati felelősség rendszerébe.”

Torgyán József, az FKGK elnökének bírálata: „Míg az önkormányzati koncepció

szerint az önkormányzatok kezébe kell adni a testületi hatalmat a most beterjesztett törvényben egy másfajta koncepció jelenik meg. A legnagyobb hatalom a polgármester kezében összpontosul, és ha a polgármester adott esetben a T.Ház döntése szerint nem választott funkció lesz, hanem közvetve választott, tehát a testület fogja megválasztani, pártviták és pártegyezkedések eredményeként fog létrejönni a polgármester-választás, akkor tulajdonképpen ez a hatalom már a néptől eltávolodhat, és ez semmiképpen sem illik abba az alapkoncepcióba, amelyből mi kiindultunk.”

Gál Zoltán (MSZP) frakcióvezető: „Mi egy olyan önkormányzati rendszert képzelünk el, amelyben az állampolgár és annak közössége folyamatosan jelen van a település életének igazgatásában. Csak ez teremti meg azt, hogy az önkormányzatok valóban ellensúlyt képezzenek a társadalomban, ellensúlyt, ha szükséges, a központi hatalommal szemben, legyen szavuk a központi politika kialakításában, a központi politika rákényszerüljön, hogy az önkormányzatokra figyeljen, mert egyébként csak felterjesztési jogokat tudunk kodifikálni...”

Vihar a KMB-ről szóló javaslat körül

1990. július 24-én kezdtek hozzá a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló tör-

vényjavaslat tárgyalásához, amely a tanácsrendszer és a régi apparátus „kiiktatásában” játszott szerepet. Év végén került sorra a köztársasági megbízott jogállásáról, hivataláról és egyes feladatairól szóló törvényjavaslat. Az előadó e törvény esetében is *Horváth Balázs* belügyminiszter volt: „Az önkormányzati törvény a köztársasági megbízott feladatai között kiemelt hangsúlyt helyez az önkormányzatok törvényességi ellenőrzésére. Annak érdekében, hogy a törvényességi ellenőrzés a jogpolitika céljai által kijelölt keretek között érvényesülhessen, egyértelműen meg kell határozni rendeltetését és a törvényességi ellenőrzés alól kivett területeket. Ki kell mondani, hogy a törvényességi ellenőrzés elsődleges célja a szervezet és működés jogszerűségének, valamint az erre vonatkozó belső szabályzatokkal való összhangnak a megállapítása.”

A szabaddemokraták vezérszónoka, *Hodosán Róza* kételyeinek adott hangot: „A javaslatból nem világos, hogy a köztársasági megbí-

– Nincs összkomfort, de a díjbeszedő sem zaklat!

zott mennyire visel politikai tisztséget. Az önkormányzati törvényből egyértelműen adódik, hogy ez egy államigazgatási tisztség és nem politikai. Ellátja az önkormányzatok törvényességi ellenőrzését, nincs mérlegelési lehetősége, csak összeveti az adott jogszabályt az önkormányzatok rendelkezéseivel. A további feladatai is egyértelműen államigazgatási feladatok. Ehhez képest nem értem, hogyan fog közreműködni a Belügyminisztérium az önkormányzatokkal kapcsolatos feladatainak ellátásában, a közigazgatás korszerűsítésében, személyzetpolitikával kapcsolatos feladatainak ellátásában.

Józsa Fábrián, az MDF képviselője a következőképpen reagált egyes kritikákra: „A köztársasági megbízott hivatalának, illetőleg hivatalrendszerének eredményes működése érdekében figyelemmel kell kísérni a területi elveket, ezen belül a megyei közigazgatás által ma és a közelmúltban is megvalósí-

tott funkciókat, feladatokat. ... a megyei tanácsok szakigazgatási szervei több tízezer államigazgatási hatóság ügyben hoztak évről évre határozatot. Ezek a szakigazgatási szervek megyei szinten szerveződtek, jól képzett és szakmai gyakorlattal rendelkező apparátussal bírnak. Nem tudom, hogy képzelik a szabaddemokraták és a szocialista párt képviselői azt, hogy ezeket a személyeket egyszerűen el lehetne bocsájtani, szélnek lehetne ereszteni – amikor ugyanazok a funkciók és ugyanazok a feladatok élni fognak.”

Nehéz esetek...

Az 1991. évi céltámogatásról szóló törvényjavaslatot 1991. május 29-én terjesztette Morvai István, volt belügyminisztériumi államtitkár a T.Ház elé. A belügyi tárcához az önkormányzatoktól akkor 2800 bejelentés érkezett, több mint 16 milliárd forintos igényrel, a rendelkezésre álló

6,2 milliárd forinttal szemben. A helyi önkormányzatok tapasztalatlanságára is utalt, hogy olyan célokra is benyújtottak igényt, melyek nem szerepeltek a támogatandó célok között – például óvoda, út, telefon, ravatalozó...

Gaál Gyula, szabaddemokrata képviselő viszontválasza: „A kérvénydömping elbírálásánál szigorúan alkalmazták azokat a szempontokat, feltételeket, amelyeket a költségvetési törvény elő sem ír a pályázók számára, csupán egy hetekkel később megjelenő és Boross Péter belügyminiszter úr által szignált kormányközlemény rögzíti. Ez a kormányközlemény természetesen önmagában véve racionális korlátozásokat, szűkítéseket vezet be a pályázati feltételek közé, ám mégis, mivel nem az eredeti törvényben meghatározott feltételekről van szó, csupán egy nagyon bizonytalan jellegű vagy jogi helyzetű kormányközleményről, ezeknek az alkalmazása egyaránt méltánytalan és törvénytörő is...”

A Fidesz vezérszónoka kemény szavakkal bírálta a kormány-előterjesztést: „Ezen törvényjavaslat valójában egy törvénytörést szentesít, hiszen az önkormányzati törvény kimondja, hogy: A helyi önkormányzatok egyedileg és közösen is igényelhetnek céltámogatást. A feltételeknek megfelelő önkormányzat a céltámogatásra jogosult. Alanyi jogot fogalmaz meg a törvény, így

semmilyen elbírálásnak nincs meg a lehetősége. Ehhez képest a feltételeknek a Belügyminisztérium által is megfelelő, mintegy 8 és félmilliárd forint pályázatból valamilyen érthetetlen algoritmus alapján kiválasztottak 6,2 milliárd forint értékűt, s a maradék 2,3 milliárdot a »majd ha lesz rá pénz« rovatba sorolták. Ezen törvénytörő szétválasztás következtében például nem jut egészséges ivóvíz Nyíregyháza, Vajdabokor és Kazárbokor lakosainak...”

Fontos állomás volt a fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatokról szóló törvényjavaslat tárgyalása is, amely szintén 1991 nyarán került a parlament elé.

A törvényjavaslatához kapcsolódó záróbeszédében Boross Péter belügyminiszter határozottan tagadta, hogy a kormány szembe kívánta volna állítani a főváros és a kerületeket. Megjegyezte azonban: „A kormány számára az előkészítés tapasztalatai nyilvánvalóvá tették, hogy a főváros és a kerületek között a kormányzat szándékától függetlenül jelentős feszültségek és ellentmondások alakultak ki.”

1991-ben határoztak az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyaknak önkormányzati tulajdonba adásáról szóló törvényjavaslatról. Boross Péter belügyminiszter a következőképpen zárta le a javaslat vitáját: „A kormányzatot végig az vezette, hogy az önkormányzatok tulajdonába adandó vagyonnál megőrizze vagy biztosítsa a megőrzését, az

intaktségát, a függetlenítését a gazdálkodói vagyonnak. Több alkalommal hangsúlyoznom kellett, hogy teljesen más a gazdaság és a vállalkozások világa és természetű, és az önkormányzat túlzott befolyása nem volna kedvezőbb helyzetű, mint az állam befolyása, mind az államtól, mind a közigazgatástól, az önkormányzatoktól függetlenített gazdasági élet az, amelyik megfelel azoknak az ideáloknak, amelyeket a jövőben igyekszünk megvalósítani.”

Ez év késő őszenek „terméke” a helyi önkormányzatok 1992. évi címzett- és céltámogatási rendszeréről szóló országgyűlési határozat is. A költségvetés vitájában a kisebbség nevében szóló Wekler Ferenc (SZDSZ) kijelentette: „A javaslat nem különbözik a tanácsi rendszer utolsó éveinek költségvetéseitől. A készítőik pedig nem vették figyelembe az önkormányzati szövetségek írásban eljuttatott véleményét.”

Súlyos törvénysértések, felelőtlenségek – állítja az ellenzék

Az 1992-es esztendő januárjában az önkormányzatokat is érintő a köztisztviselők jogállásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásával indult. Márciusban pedig a címzett- és céltámogatásról szóló törvényjavaslat vitájával folytatódott. Az ellenzék úgy találta, hogy az előkészítés kapcsán súlyos törvénysértésekre és felelőtlenségekre került sor: a Belügyminisztérium megtévesztő információt adott, majd elhallgatta az információt egyes önkormányzatoktól.

„Mérőföldkő volt” a lakások és helyiségek bérletére, valamint elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló törvényjavaslat vitája is. Bár sokak szerint nem oldotta meg a lakásszféra fontos problémáit.

Az önkormányzati vagyontörvény mintegy 700 ezer bérlakást és 100 ezer nem lakás céljára szolgáló helyiséget adott az önkormány-

zatok tulajdonába. Ezért is vált elengedhetlenné az e területre vonatkozó joganyag felülvizsgálata.

„Az önkormányzatoknak azon lakások esetében kell bérbeadó szerepet betölteniük, ahol a bérlők szociális-jövedelmi viszonyai azt indokolják. Ezen lakások esetében viszont az önkormányzatoknak valódi tulajdonosi jogot kell biztosítani. Meg kell szüntetni a bérbeadók és a bérlők jogaiban kialakult több évtizedes ellentmondásokat.” – mondta a törvényjavaslat vitájában Morvay István belügyminisztériumi államtitkár.

...Nem dícsérték az önkormányzati bizottság tagjai az 1993-as költségvetést, ennek ellenére a kormánypártiak hajthatatlanul megszavazták azt a kormányjavaslatot, amely szerint az önkormányzatok szja-bevételének 70 és nem 50 százaléka kerüljön a központi költségvetésbe. A szocialisták 50–50, az SZDSZ 40–60, a Fidesz 46–54 százalékos megosztást javasoltak.

Wekler Ferenc (SZDSZ) a kisebbségi vélemény előadója... elfogadhatatlannak tartotta a 70 százalékos szja-elvonást, s azt, hogy lakásépítés esetén nem lehet visszaigényelni az áfát. A 10 százalékos központi támogatásnövekedés nem fedezi az inflációt, a költségeket, s nem lehet bevezetni a közalkalmazotti bértáblát sem – vélte. A helyi adók növelése... az önkormányzatok csak akkor folyamodhatnának hozzá, ha jelentősen csökkennének a központi elvoná-

sok. Pozitívumnak ítélte, hogy a kormány fontosnak tartja az infrastruktúra fejlesztését, ám a pénzforrást az irányelvek nem jelölik meg.

Kupa Mihály pénzügyminiszter... húzóágazatnak nevezte az oktatást. Wekler Ferenc (SZDSZ) és Kálmán Attila a Művelődési Minisztérium államtitkára témában „vívta”... csatát az őszi ülészek kezdetén. Wekler érthetetlennek tartotta, hogy a húzóágazat támogatását a kormány nem-hogy növelné, de csökkenteni akarja... pénz nélkül egyre nehezebb lesz. Az államtitkár szerint... a millennium éve óta nem épült ennyi iskola, tanterem és kollégium... Cáfolta... miszerint a személyenkénti 2000 forintos béremelést nem kapnák meg az önkormányzati, költségvetési, egyházi oktatási, közművelődési, közgyűjteményi és művészeti intézményekben dolgozók... csak a pontatlan információk miatt fordulhat elő, hogy a keretösszegeből esetleg nem jut mindenkinek 2000 forint.

Az 1993-as címzett- és céltámogatásokról szóló törvényjavaslatot már az MDF vezérszónoka, Fekete Pál is bírálta: „Ez évre az együttes támogatási összeg 28 milliárd 740 millió forint. Mégpedig 20 milliárd 821 millió folyamatban lévő, 7,919 milliárd pedig az induló új címzett- és céltámogatások finanszírozására. Nos '92-es és a '93-as összeg között mindössze 600 ezer forint különbség van a '93-as év javára. Ez pedig a 2 százalékot alig éri el... amit együttesen kb. 48 milliárd forintra tehetünk.

...Nyár elején megszületett a közoktatási törvény, s a plenáris ülés elé került a kormány területfejlesztési javaslata is. ...

Parlament elé került a rendőrségi törvényjavaslat is. Látnivaló volt, hogy a legnagyobb ellentét az önkormányzatok és a rendőrség kapcsolatát szabályozó részszel lesz gond. ...

Év végén meghalt *Antall József* miniszterelnök, helyét Boross Péter belügyminiszter foglalta el. A belügyi tárca élére pedig Kónya Imre került.

Az 1994. év elején az Alkotmánybíróság helyt adott több önkormányzati érdekképviselő alkotmányossági kifogásának, és megsemmisítette az ún. Lakástörvény egyes részeit.

Befejezetlen múlt

A parlamenti ciklus zárásakor 33 olyan kormányelőterjesztés, 8 bizottsági indítvány és 99 önálló képviselői indítvány maradt, amelyet az Országgyűlés nem, vagy csak részben tárgyalt. A kormányelőterjesztések közül 5, a bizottsági indítványok közül 1, az önálló indítványok közül pedig 11 érinti az önkormányzatokat. Ezek közé tartozik például a helyi adókról szóló törvény módosítása, a környezetvédelmi törvényjavaslat, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló törvény módosítás, valamint javaslat az önkormányzati törvény módosításáról. Sorsukról azonban már a következő Országgyűlés döntött.

Szerkesztette:

Csiky Ildikó – Németh Erika

Ki mint vet...

Nem oly rég... a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkára azzal büszkélkedett, hogy ami e kis hazában az elmúlt három és fél évben történt, az szinte kizárólag a nemzeti kormánynak köszönhető. Ízlés és szemüveg dolga, hogy ezen kijelentést ki hogyan fogadja.

... A szurkolói szlogennel szólva el kell ismerni: „Akárhogy is fáj, a kormány itt a sztár” – legalábbis a pénzügyi hatalom tekintetében. Ugyanis a települési önkormányzatok működőképességük fenntartásában, és különösen a településfejlesztésben, igencsak a központi költségvetés köldökszínórjáról táplálkoztak. ... Mi is tulajdonképpen a baj? Egyfelől az, hogy a központi normative hozzájárulások nem egyformán fedezik a kistépelülések és a nagyvárosok közszolgáltatási feladatainak ellátását. Más-más mértékben jelentkeznek a településüzemeltetési költségek és intézményfenntartási kiadások. ... Gondot jelent, hogy az újonnan, a kötelezően az önkormányzatokra kirótt feladatokhoz rendelkezésre bocsátott források sem mindig, illetve ritkán elegendők a feladat ellátásához.

Ugyancsak problémás, hogy a jelenlegi bázisszemléletű költségvetés csak akkor alapoz a források figyelembevételére, amikor az hivatkozási alapul szolgálhat a költségvetési hozzájárulások vagy a megosztott adók elosztásának meghatározásához. Önmagában is elgondolkodtató, hogy erre az érvrendszerre alapozva az új önkormányzati rendszer felállításától kezdve a személyi jövedelemadó megosztása központi és a helyi szervek között miként változott meg a korábbi egyharmad-kétharmad arányról, fele-fele megosztá-

son át, kétharmad-egyharmad arányra. Az pedig különösen jelzi a helyi önkormányzatok érdekképviselői esetéiket, a törvényalkotásban való részvételük, befolyásuk mértékét, hogy tavaly már kénytelenek voltak a belügyminiszter „segítségét kérni” érdekeik képviseletéhez. Mi sem szolgálhatja jobban a központi kormány szándékait és mi sem állhat távolabb az önkormányzati törvény szellemiségétől, mint amit a jelenlegi költségvetés elfogadása produkált: a kormánynál lobbyznak a helyi önkormányzatok saját érdekeik képviseletéért. Az más kérdés, hogy hiába! S ezzel nemcsak az a baj, hogy a megosztott adókért évről évre lefolytatott „alkuk”

tévútra vezet, ha a helyi adók kivetéséből származó potenciális bevételeket kívánja a költségvetés az önkormányzatok fejlesztési forrásaiként meghagyni, figyelembe venni.

Milyen stratégiát választhatnak a helyi önkormányzatok ennek fényében? Egyrészt a „katasztrófa-politikát”, tovább pumpolva a központi költségvetést, bebizonyítván, hogy további támogatások nélkül a település „üzemképtelen”; ahogyan azt a tömegközlekedéssel a Fővárosi Önkormányzat tette. Másrészt vállalhatják a „vagyonfelélési taktikát”, amire a lakástörvény – az Alkotmánybíróság döntéséig a nem lakás céljára szolgáló helyiségek esetében is – eleve kényszerítette őket, s amire a „vállalkozó önkormányzat” (tév)eszmeje ösztönzi a helyi képviselő-

nem teszik kiszámíthatóvá hosszú távon a helyi önkormányzatok számára a bevételeik alakulását, hanem az is, hogy a döntést megalapozó érvrendszer sántít valahol. Az igaz ugyan, hogy az „önkormányzatok jelentős mértékű vagyonnal rendelkeznek”, ahogyan azt gyakorta halljuk a kormányhoz közel álló körökből, de ezeknek a vállalkozásba adhatósága, vagyonként való hasznosíthatósága több oldalról is gátolt. Így a fejlesztési, s főként fenntartási forrásként való számbavételük csálóka. Ugyancsak ilyen

lő-testületeket. Harmadrészt maradhat a hitelek felvételével az „eladósodási politika”, hiszen erre nemcsak a központi kormányzat példája inspirál, hanem a közelgő választások előszele is.

Pedig jobb lett volna a költségvetés során arra is gondolni, hogy az arathat, aki vet is, s ennek szellemében a „helyi aratásnak” is nagyobb esélyt kellett volna adni. Még akkor is, ha úgy tűnik, hogy ma ez a költségesebb!

Dr. Szegvári Péter

(megjelent: *Ön-Kor-Kép*, 1994)